

NİĞDE İLİ KIRSAL YAPISI VE SORUNLARI

Arş.Gör. Selim KILIÇ*

Abstract

Niğde, majority of which population lives in the rural area, is considered as an agricultural city. The income of about 70% of workers living within the Niğde comes from the agriculture. However, farmers, particularly those who lives within the villages, have got a number of problems due to unstable conditions exist within the agricultural sector. This paper considers the problems of villagers in the Niğde.

GİRİŞ

Dünyanın oluşum sürecinde, doğal kaynakların dağılımının eşit olmaması ve coğrafi özelliklerden kaynaklanan nedenler ile, mekansal yerleşimlerde farklı ekonomik, sosyal ve kültürel yapılar ortaya çıkmıştır. "Gelişme sürecine yön veren iktisadi ve sosyal faktörlerin, ülke mekanı üzerinde farklı yoğunluklarda dağılımı, bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının nedeni olarak ortaya çıkmaktadır"¹. Gelişmiş ya da gelişmekte olan hemen her ülkede bölgeler arasında nispi olarak gelişmişlik farkı bulunmaktadır. Bu kaynakların dağılımından kaynaklanan doğal bir oluşumdur. Ancak geri kalmış bir bölgeyi kendi kaderine terk etmek doğal bir süreç değildir.

Bölgelerarası gelişmişlik farkının giderilmesi, sosyo-ekonomik açıdan ülke kaynaklarının optimal dağılımı için zorunludur. Aksi halde "sosyo-ekonomik gelişmişlik farklılıklarından kaynaklanan göçler, büyük bir nüfus baskısı oluşturarak ülke genelinde tüm mekansal birimleri etkileyen kentleşme sorunlarına neden olacaktır."² Ülkede bulunan sosyo-ekonomik kaynakların belirli yerlerde aşırı yığılması, bir süre sonra avantaj olmaktan çıkarak, sorun yaratmaya başlamaktadır. Özellikle Kentlerde optimal büyüklüğün aşılması, kentsel altyapı maliyetlerini hızla yükseltmektedir. Bu nedenle kentleşmenin daha uzun bir zamana dilimine yayılması için, kırsal alanın sosyo-ekonomik olarak desteklenmesi gereklidir.

*Niğde Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü Araştırma Görevlisi.

¹ Bulent Dinçer ve Diğerleri, **DPT, İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (1996)**, Yayın No: 2466 Ankara, s.3

² Dinçer ve Diğerleri, s.4

Nüde İli Kırsal Alanına Genel Bakış

Nüfus

İlin nüfusunun büyük bir kısmı kırsal alanda yaşamaktadır. Tablo 1'de görüldüğü gibi 1927 yılında köy nüfusu il nüfusunun %76'sını oluştururken, 1960'lı yıllara kadar bu oran % 81'e ulaşmıştır. Ancak 1980 sonrası köy nüfusunun il nüfusu içerisindeki oranı azalma sürecine girmiş ve 1997 yılında %62,24'e düşmüştür.

Tablo 1: Esimli Yıllarda İlgde İlin Nüfusu

Yıl	Toplam	Kent	Köy	Kent Nüfusunun Toplam Nüfusa Oran (%)	Köy Nüfusunun Toplam Nüfusa Oran (%)
1927	166.576	38.819	127.757	23,30	76,70
1935	247.376	48.849	198.527	19,75	80,25
1940	275.443	52.346	223.097	19,00	81,00
1950	331.470	57.977	273.493	17,49	82,51
1960	322.917	59.695	263.222	18,49	81,51
1970	408.441	85.772	322.669	21,00	79,00
1980	512.071	140.415	371.656	27,42	72,58
1990	305.861	97.286	208.575	31,81	68,19
1997	315.925	119.297	196.628	37,76	62,24

Kaynak: DİE, 1990 Genel Nüfus Sayımı, s.9 ve

DİE, 1997 Genel Nüfus Tespiti, s.8

Köylerin nüfus artış hızı da azalmaktadır. Tablo 2'de de görüldüğü üzere, 1935 yılında artış hızı %0,55'lerde seyrederken, 1990 yılında bu oran %0,5,87'ye kadar düşmüştür. Diğer yandan kent nüfusunun yıllık artış hızı, 1970 –1980 döneminde belirgin bir artış kaydetmişse de, 1980 sonrası düşmeye başlamıştır. 1990-1997 yılları arasında il genel nüfusu, %0,6,48 oranında artarken, bu artışın %0,28,60'ı kent merkezlerinden kaynaklanmıştır. Kırsal alanda ise, aynı dönemde %0 –5,46'lık bir gerileme yaşanmıştır. Oysa, bu dönemde Türkiye için nüfus artışı %0,15,08 olmuştur. Kent merkezlerinde %0,28,27'lik bir artış gerçekleşirken, kırsal alanda %0,6,57 oranında bir düşüş yaşanmıştır³.

³DİE, 1997 Genel Nüfus Tespiti, Yıllık Artış Hızı, İstatistik Bülteni, 1-3, 1998, s.2,7

Tablo 2: İli ve Köy Nüfus Artış Hızı%

Yıllar	Kent	Köy
1935	28.73	38.10
1940	13.83	23.34
1950	15.14	23.71
1960	47.59	19.74
1970	40.77	19.64
1980	50.48	9.72
1990	25.94	5.87
1997	28.69	-5.46

Kaynak: DİE, 1990 Genel Nüfus Sayımı, s.9

DİE, 1997 "Genel Nüfus Tespiti" Haber Bülteni, 19.8.1998, s.7

Tablo 3'ten de anlaşılacağı üzere, Niğde'de köylerin büyük çoğunluğunun nüfusu 2000 altında olan yerleşim yerleri olup, toplam köylerin yaklaşık %75 ini oluşturmaktadır. İkinci grup olarak 2001-5000 nüfuslu yerleşim yerleri ise, toplam köylerin ancak %24'üdür. 5000'in üstünde bulunan kırsal yerleşim birimi, toplam içerisinde sadece %1'lik bir değere sahiptir.

Tablo 3: Nüfus Gruplarına Göre Köy Sayısı

Nüfus Grupları	Köy Sayısı	%
-2000	119	75
2001-5000	38	24
5001-1000	2	1
Toplam	159	100

Kaynak: DİE, 1997 Genel Nüfus Tespiti, s.7

Ekonomik Yapı

İlin ekonomik yapısı temel olarak tarıma dayalıdır. İlide aktif nüfusun % 67'si tarım sektöründe çalışmaktadır¹. Tablo 4-a'da görüldüğü gibi, Niğde'deki toprakların 41'i tarla olarak kullanılmaktadır. İli topraklarının % 43'ü çayır ve mera, % 5'i ormandır. Ancak, Tablo 4-b'de görüldüğü üzere, tarımsal amaçlı kullanılan arazinin % 22'si nadısa bırakılmaktadır.

¹ Şişli Akdemir ve Hanlar, 2000, Niğde Ekonomisinin Gelişmesinde Tarımın Yeri ve Önemi, S. 104-108, Niğde İ. Ü. Z. F. D. 15.

Tablo 4-a: Toprak Yapısının Dağılımı

<i>Toprak Yapısı</i>	Alan (Hektar)	%
Tarım Arazisi	354.155	41
Çayır-Mera	362.690	43
Orman	44.136	5
Yerleşim Yerleri ve Kullanılmayan Alan	96.913	11
<i>Genel Toplam</i>	857.894	100

Kaynak: Niğde Tarım İl Müdürlüğü 1999 Yılı Çalışma Raporu s.4

Tablo 4-b: Tarımsal Amaçlı Kullanılan Arazinin Durumu

<i>Arazi Cinsi</i>	Alan(Hektar)	%
Tarla	246.323	70
Bağ	3.975	1
Meyve	21.740	6
Sebze	3.745	1
Nadas	78.372	22
<i>Toplam Arazi</i>	354.155	100

Kaynak: Niğde Tarım İl Müdürlüğü 1999 Yılı Çalışma Raporu s.4

Tablo 5'te, il sınırları içerisinde sulu tarım yapılan toprakların, tarımsal amaçlı kullanılan topraklara oranının %27 olduğu görülmektedir. Bu toprakların %43'ü çeşitli kamu kuruluşları tarafından, % 57'si ise çiftçilerce sulanmaktadır.

Tablo 5: Sulanan Tarım Arazisi

	Sulanan Alan(ha)	%
Devletçe Sulanan	41.258	43
Çiftçilerce	54.659	57
<i>Toplam</i>	95.914	100

Kaynak: Niğde Tarım İl Müdürlüğü 1999 Yılı Çalışma Raporu s.4

İlde 1999 yılı verilerine göre, tarım gelirlerinde bitkisel üretim önemli bir paya sahiptir. Tablo 6'da görüldüğü gibi, bitkisel üretim içerisinde tarla bitkileri %40'lık bir oranla önde gelmektedir. Sebze-meyve üretimi ise, %30'luk bir paya sahiptir. Hayvansal üretimin toplam gelir içindeki payı 30'dur.

Tablo 6: Niğde İlinin 1999 Yılı Gayri Safi Tarım Geliri

Ürün Cinsi	Üretim Değeri (1.000.000)	%
<i>Bitkisel Üretim Toplam Değeri</i>	142.845.827	70
Tarla Bitkileri	83.101.947	40
Sebze	10.128.800	5
Meyve	49.615.080	25
<i>Hayvansal Üretim Değeri</i>	61.269.405	30
<i>Toplam Tarımsal Üretim Değeri</i>	204.115.232.	

Kaynak: Niğde Tarım İl Müdürlüğü 1999 Yılı Çalışma Raporu s.10

Kırsal Yerleşim Birimlerinin Sorunları

Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü'nden alınan verilere göre, 30 köyün içme suyu şebekesi yoktur. Köylerin 69'unda sağlık ocağı ya da sağlık evi bulunmamaktadır. Hiçbir sağlık hizmetinden yararlanamayan köylerin toplamı, bütün köylerin % 56,5'ine denk düşmektedir. Bütün köyler içinde, sağlık ocağı olan köy sayısı ise, ancak 7'dir. Hiç bir köyün kanalizasyonu bulunmamaktadır.

İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan bilgilere göre, ilkokulu olmayan köy kalmamıştır; ancak ortaokulu olan köy sayısı oldukça yetersizdir. Bütün köyler içinde sadece 9 köyde ortaokul bulunmaktadır. Köyler için en eğitim sorunu, henüz çözülebilmemiş değildir. Temel eğitim sonrası çocukların gidebileceği okul sayısı sınırlıdır. Niğde Köy envanter defterine göre, okur-yazar olan 58.116 kişiden 14.624'ü erkek, 43.492 kişi kadındır. İlkokul mezunu yaklaşık 65 bin erkek, 58 bin kadın bulunurken, ortaokul mezunu, erkeklerde 10 bine, kadınlarda ise 5 bine düşmektedir. Bu da ilkokul sonrası okuma oranının oldukça düşük olduğunu göstermektedir.

Gelişmişlik ölçütlerinden biri de hiç kuşku yok ki, sağlığa ilişkin verilerdir. Gelişmiş ülkelerle gerikalmış ülkeler arasında bu verilerde belirgin bir fark görülmektedir. Sağlığa ilişkin değerler, kırsal alanın ekonomik sosyal açıdan ne durumda olduğunu göstermesi açısından önemlidir.

Tablo 7'de görüldüğü gibi, gelişmiş ülkelerde ve Türkiye'deki bebek ölüm oranlarına bakıldığı zaman, Türkiye'de binde 47'lik yüksek bir oranla öne çıkmaktadır. Türkiye'ye en yakın değere sahip olan Yunanistan'da, bu oran binde 8'dir. Yine Anne ölüm oranı, yüz binde 150 ile oldukça yüksektir.

Tablo 7: Bazı Ülkelerde Anne-Bebek Ölüm Oranları(1994)

Ülkeler	Bebek Ölüm Oranı(%0)	5.Yaşından Küçük Ölüm Oranı(%0)	Anne Ölüm Oranı(Yüz Binde)
Almanya	6	7	5
Yunanistan	8	10	5
Fransa	7	9	9
İsveç	4	5	5
Türkiye	47	55	150

Kaynak: Sağlık İstatistikleri 1995, TC. Sağlık Bakanlığı 1996, s.19

Bu oranlar kent kır arasında daha da açılmaktadır. Örneğin, bebek ölüm hızı kentlerde Sağlık Bakanlığı'nın 1989 verilerine göre binde 51.58 oranında iken, kırsal alanlarda bu oran binde 71'e kadar çıkmaktadır. Niğde İl Sağlık Müdürlüğü'nden alınan verilere göre, Niğde'de bebek ölüm oranı Türkiye ortalamasının altında olup, 1999 yılı için binde 23.4'tür. Ancak bu oran, gelişmiş ülkelere göre yine de oldukça yüksektir. Kır ve kent ayrımı yapmadan il ortalaması alındığı için, oranın yükselmesinde kırsal kesimde yaşanan bebek ölüm oranlarının yüksekliği önemli rol oynamaktadır. İl Sağlık Müdürlüğü verilerine göre, bazı köylerde bebek ölüm oranlarının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Bu köylerden bazıları şunlardır: Azatlı (binde)85, Dikilitaş 61, Yelatan 50, Bademdere 48, Kızılca 47 Gümüşler 40'tır.

Niğde Köyleri Üzerine Yapılan Alan Çalışması

Çalışmanın Amacı: Kalkınmış ülkelerde köylü nüfusun, toplam nüfusa oranı, tek haneli rakamlara düşmüştür. Türkiye'de ise, köylü nüfusunun toplam nüfus içindeki payı %40 düzeyindedir. Ancak kentli nüfusu oluşturan nüfusun büyük bir kısmı da çağdaş kent ölçütleri içinde yaşamaktan uzaktır. Bugün kentlerin en önemli sorunlarının başında çarpık kentleşme gelmektedir.

Kentlerin içinde buldukları çarpık yapı, ancak kırsal alanın sosyo ekonomik açıdan desteklenerek, kentleşmenin daha uzun bir zamana yayılması ile düzeltilebilir. Bunu içinde her şeyden önce kırsal alanın yapısını, kaynaklarını, sorunlarını saptamak gerekir. Bu çalışma ile Niğde köylerinin sosyo ekonomik sorunlarını belirlemek amaçlanmıştır.

Örnekleme ve Yöntem: Niğde genelinde köylülerin sorunlarını ortaya koyabilecek nitelikte üç köy (Elmalı, Eynelli, Ovacık) seçilmiştir. Aile başkanlarının sosyal, ekonomik ve kültürel durumlarını belirlemek amacı ile bir anket hazırlanmıştır. Çalışmada köyler hakkında Valilik, Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü ve İl Sağlık Müdürlüğü verilerinden de yararlanılmıştır. Niğde köyleri içinde, çok gelişmiş ya da geri kalmış köyler örneklemin dışında bırakılmıştır. Seçilen köylerin il merkezine yakınlıkları, uzaklıkları, geçim kaynakları ve

verleşim biriminin yapısı dikkate alınmıştır.

Anket için Elmalı'da 60, Eynelli'de 40 ve Ovacıkta 35 köylüyle görüşülmüştür. Anketin uygulanmasında yüz yüze görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Seçilen köyler ve özellikleri şu şekildedir:

Elmalı: 2100 nüfuslu ve 616 haneli olan köyün Niğde il merkezine olan uzaklığı 35 Km'dir. Köylülerin temel geçim kaynağı çiftçiliktir. Köy, küçük bir tepe üzerine kurulmuş olmasına karşın, tarım için, uygun bir arazisi bulunmaktadır. Köylüler, başta patates olmak üzere, fasulye gibi tarla bitkileri yanında, elma üretimi ile geçimlerini sağlamaktadırlar.

Eynelli: 1629 nüfuslu ve 400 haneli köyün il merkezine olan uzaklığı 68 Km'dir. Köy dağlık bir alanda kurulmuştur. Köyün temel geçim kaynağı çiftçiliktir. İl envanter defterine göre, Niğde köyleri içinde hayvan varlığı en fazla olan köy, arazi bakımından da en alt sıralarda yer almaktadır.

Ovacık: 2000 bin nüfuslu ve 350 haneli olan köyün il merkezine uzaklığı 19 Km'dir. Köy Misli Ovası üzerindedir. Niğde köyleri içinde en fazla tarım arazisi olan illerin başında gelmektedir.

Araştırma Bulgularının Değerlendirilmesi

Aile Başkanlarının Yaş Dağılımı

Tablo 8'de görüldüğü gibi, ankete yanıt veren aile başkanlarının Elmalı'da % 8'i, Eynelli'de % 10'u 25 yaşın altındadır. Buna karşılık, Ovacık'ta ankete cevap verenlerden hiç biri 25 yaşın altında değildir. Eynelli Köyünde aile başkanlarının % 64'ü 41-60 yaş grubunda olması dikkati çekmektedir.

Tablo 8: Köylerde Yaş Dağılımı

Yaş	Elmalı		Ovacık		Eynelli	
	F	%	F	%	F	%
25'ten Küçük	5	8	-	--	4	10
25- 40 Arası	31	52	25	71	9	23
41-60 Arası	19	32	10	29	26	64
60'tan Büyük	5	8	-	--	1	3
<i>Toplam</i>	<i>60</i>	<i>100</i>	<i>35</i>	<i>100</i>	<i>40</i>	<i>100</i>

F: Frekans

Aile Başkanlarının Eğitim Durumu

Tablo 9'da köylerdeki aile başkanlarının ağırlıklı olarak ilkokul mezunu olduğu görülmektedir. Okur yazar olmayan aile başkanı Elmalı'da % 10, Eynelli'de % 10 iken, Ovacık'ta, ankete katılan ve okur yazar olmayan aile başkanı

bulunmamaktadır. Elmalı'da okur-yazar oranı % 5 iken, Ovacıkta % 11, Eynelli'de %25'tir. Elmalı'da ortaokul ve lise mezunu olan aile başkanlarının oranı % 30 iken, diğer köylerde ankete katılanlar arasında ortaokul ve lise mezununu çıkmamıştır.

Tablo 9: Aile Başkanlarının Eğitim Durumu

Eğitim durumu	Elmalı		Ovacık		Eynelli	
	F	%	F	%	F	%
Okur -yazar değil	6	10	-	--	4	10
Okur-yazar	3	5	4	11	10	25
İlkokul	33	55	31	89	26	65
Ortaokul	15	25	-	--	-	--
Lise	3	5	-	--	-	--
Üniversite	-	--	-	--	-	--
<i>Toplam</i>	60	100	35	100		100

Geçim Kaynaklarının Dağılımı

Tablo 10'da görüldüğü gibi, köylerin temel geçim kaynağı çiftçiliktir. Elmalı'da tarımdan geçimini sağlayan ailelerin oranı % 85, Ovacık'ta % 85, Eynelli'de % 82'dir. Köylerde geçimini yalnızca tarım işçiliği yaparak sağlayanların oranı da oldukça yüksektir. Geçimini işçilikten sağlayan aile başkanlarının oranı Elmalı'da % 10, Ovacıkta % 10 ve Eynelli'de % 13 olarak ortaya çıkmıştır. Ovacık'ta geçimini işçilikten sağlayanların oranının yüksek olması, burada ekilen arazi miktarının fazla olması ve daha fazla işçiye gereksinim duyulmasından kaynaklanmaktadır. Nakliyecilikten geçimini sağlayan köylülerin oranı Elmalı'da % 5, Ovacık'ta %5 ve Eynelli'de % 5'tir.

Tablo 10: Aile Başkanlarının Geçim Kaynakları

Meslekler	Elmalı		Ovacık		Eynelli	
	F	%	F	%	F	%
Çiftçilik	51	85	28	85	33	82
Tarım İşçisi	6	10	6	10	5	13
Nakliyecilik	3	5	1	5	2	5
<i>Toplam</i>	60	100	35	100	40	100

Aile Başkanlarının Kullandıkları Arazi Miktarı

Tablo 11'de görüldüğü üzere, ankete katılan aile başkanlarının, Elmalı'da % 97'si, Eynelli'de % 55'i yılda kullandığı arazi miktarının 30 dönümden az

olduğunu belirtmiştir. Buna karşılık, bir ova köyü olan Ovacıkta 30 dönümden az alanların oranı, yalnızca % 14'te kalmıştır. Ekilebilir arazi yönünden Ovacık Köyü oldukça zengin görülüyor. Nitekim diğer köylerde 100 dönümden fazla arazi kullandığını belirten hiç bir çiftçi çıkmazken, burada 100 dönümden fazla arazi kullanan çiftçilerin oranı % 57'dir.

Tablo 11: Aile Başkanlarının Kullandıkları Arazi Miktarı

Arazi Miktarı	Elmalı		Ovacık		Eynelli	
	F	%	F	%	F	%
30 dönümden az	58	97	5	14	22	55
30-100	2	3	10	29	18	45
101-200	--	--	8	23	--	--
201-300	--	--	7	20	--	--
300'den fazla	--	--	5	14	--	--
<i>Toplam</i>	60	100	35	100	40	100

Kullanılan Arazinin Mülkiyet Durumu

Tablo 12'de görüldüğü gibi, Elmalı'da ve Eynelli'de, aile başkanları kullandıkları arazilerin ancak bir bölümüne sahiptir. Elmalı'da aile başkanlarının ancak % 35'i, ettikleri arazilerin tamamına sahiptirken, Eynelli'de bu oran % 47'dir. Geniş bir araziye sahip olan Ovacık'ta ise, aile başkanları, ettikleri arazinin ancak % 26'sına sahiptirler. Elmalı'da ve Ovacık'ta ekilen arazilerin bir kısmına sahip olduklarını işaretleyenlerin oranı % 30 ve % 45'tir. Bu da, ekilen arazilerin bir bölümünün hisseli olduğunu göstermektedir. Ankete katılanlar arasında Ovacık'ta arazisi olmayan aile başkanına rastlanmazken, Elmalı'da bu oran % 12, Eynelli'de ise % 10 olarak çıkmıştır.

Tablo 12: Arazinin Mülkiyetinin Durumu

Mülkiyet Durumu	Elmalı		Ovacık		Eynelli	
	F	%	F	%	F	%
Tamamı Mülk	21	35	9	26	19	47
Bir bölümü //	18	30	16	45	7	18
Ortakçı //	8	13	2	6	1	3
Kiracı //	6	10	8	23	9	22
Hiç toprağı yok	7	12	--	--	4	10
<i>Toplam</i>	60	100	35	100	40	100

Kullanılan Tarım Aletlerinin Mülkiyet Durumu

Tablo 13'te görüldüğü gibi, ankete katılanların Elmalı'da %30'u, Ovacık'ta %80'i ve Eynelli'de %45'i miktörü olduğunu belirtmiştir. Ovacıkta

traktör ve patates sökme makinesinin, Elmalı'da ise su motorunun fazlalığı dikkati çekmektedir.

Tablo 13: Aile Başkanlarının Sahip Oldukları Tarım Aletleri

Tarım Aletleri	Elmalı		Ovacık		Eynelli	
	F	%	F	%	F	%
Traktör	18	30	28	80	17	45
Biçer-Döver	--	-	7	2		--
Su Motoru	43	72	7	2		--
Patates Sökme Makinesi	7	12	29	83		--
İlaçlama Makinesi	6	10	17	48	2	5
Hiçbiri	12	20	1	0.3	20	50
<i>Toplam</i>	60		35		40	

Suni Gübre Kullanımı

Tablo 14'te görüldüğü üzere, aile başkanlarına gübre kullanıp kullanmadıkları sorulduğunda, aile başkanlarının Elmalı'da % 70'i, Ovacık'ta % 72'si ve Eynelli'de ise, ancak % 30'u her zaman gübre kullandığını belirtmiştir. Hiç gübre kullanmayanların oranı Elmalı'da % 5'te ve Ovacık'ta %4'te kalırken; Eynelli'de bu oranın % 35'e yükseldiği görülmektedir.

Tablo 14: Aile Başkanlarının Suni Gübre Kullanma Sıklığı

Gübre Kullanma Sıklığı	Elmalı		Ovacık		Eynelli	
	F	%	F	%	F	%
Her zaman	42	70	25	72	12	30
Bazen	4	7	--		10	25
Ürüne ve toprağa göre değişiyor	9	15	6	17	4	10
Hiç kullanmadım	5	8	4	11	14	35
<i>Toplam</i>	60	100	35	100	40	100

Suni Yem Kullanımı

Tablo 15'te görüldüğü gibi, Eynelli Köyünde, her zaman suni yem kullanır mısınız sorusuna hiç cevap veren çıkmamıştır. Diğer yandan tarla bitkilerinin üretiminin yapıldığı Ovacık'ta her zaman suni yem kullananların oranı % 70'le, diğer köylere göre oldukça yüksektir. Suni yem kullanmayanların oranı Eynelli Köyünde % 67 gibi büyük bir orana sahipken Ovacıkta bu oran sadece % 31'de kalmaktadır.

Tablo 15: Aile Başkanlarının Suni Yem Kullanma Oranı

<i>Suni Yem Kullanma</i>	Elmalı		Ovacık		Eynelli	
	F	%	F	%	F	%
Evete her zaman	25	42	24	69	--	--
Ara sıra kullanıyorum	12	20	--	--	13	33
Kullanmıyorum	23	38	11	31	27	67
<i>Toplam</i>	60	100	35	100	40	100

Aile Başkanlarına Göre Köylerin En Önemli Sorunları

Tablo 16'da görüldüğü gibi, ankete katılanlardan Elmalı, Ovacık'ta ve Eynelli'de su yetersizliğini belirtenlerin oranı, sırasıyla % 48, % 80 ve % 57'dir. Elmalı'da köylülerin % 32'si ve Eynelli'de % 19'u yeterli toprakları olmadığını belirtmişlerdir. Ovacık Köyünde toprak yetersizliğinden şikâyetçi olan hiç bir köylüye rastlanmamıştır. Köylülerin Elmalı'da %15'i, Ovacıkta % 14'ü ve Eynelli'de % 8'i işsizlikten yakınmıştır.

Tablo 16: Aile Başkanlarına Göre Köylerinin En Önemli Sorunları

<i>Köyün Sorunları</i>	Elmalı		Ovacık		Eynelli	
	F	%	F	%	F	%
Su yetersizliği	29	48	28	80	23	57
Yol	--	--	--	--	5	13
Sağlık	3	5	--	--	1	3
Toprak yetersizliği	19	32	--	--	8	19
İşsizlik	9	15	5	14	3	8
Cevap vermeyen	--	--	2	6	--	--
<i>Toplam</i>	60	100	35	100	40	100

Köy Sorunlarının Çözümü

Tablo 17'de görüldüğü üzere, köydeki sorunların yalnızca devlet tarafından çözülebileceğini söyleyen köylülerin oranı, Elmalı'da % 32, Ovacık'ta % 17 ve Eynelli'de % 47'dir. Köylü-Devlet işbirliği ile çözülebileceğini belirtenlerin oranı, Elmalı'da % 48, Ovacıkta % 52 ve Eynelli'de % 45'tir. Aile başkanları sorunlarının genel olarak devlet ya da köylü-devlet işbirliği ile çözülebileceğine inanmaktadırlar. Köylülerin girişimleri ile sorunların çözülebileceğine Elmalı'da hiç olumlu cevap veren olmazken, ankete katılanların Ovacıkta % 11'i ve Eynelli'de % 8'i olumlu cevap vermiştir. Köyün sorunları çözülmez diyenlerin oranı Elmalı'da % 10, Ovacıkta % 20 iken, Eynelli'de sorunlar çözülmez seçeneğini işaretleyen çıkmamıştır.

Tablo 17: Aile Başkanlarına Göre Köylerinin Sorunlarının Çözümü

<i>Sorunların Çözümü</i>	Elmalı		Ovacık		Eynelli	
	F	%	F	%	F	%
Devlet tarafından	19	32	6	17	19	47
Köylü-Devlet işbirliği ile	29	48	18	52	18	45
Köylülerin çabaları ile	--	--	4	11	3	8
Çözülmez	6	10	7	20	--	--
Cevap vermeyen	6	10	--	--	--	--
<i>Toplam</i>	60	100	35	100	40	100

Köyde Ortak Çalışmalara Katılım

Aile başkanlarına köyde çalışmalara katılıp katılmadıkları sorulmuş, köylüler özellikle köye su getirilmesi sırasında, cami ve mezarlığın avlusunun yapımında çalıştıklarını belirtmişlerdir. Tablo 18'de görüldüğü gibi, aile başkanlarının genel olarak ortak sorunların çözümüne yönelik çalışmalara katılma oranlarının yüksek olduğu görülmektedir. Ortak çalışmalara katılanların oranı, Elmalı'da % 82, Ovacıkta % 71 ve Eynelli'de % 82'dir. Görüldüğü gibi köylülerin ortak çalışmalara katılımı oldukça yüksektir.

Tablo 18: Aile Başkanlarının Ortak Çalışmalara Katılım Oranı

<i>Ortak Çalışma</i>	Elmalı		Ovacık		Eynelli	
	F	%	F	%	F	%
Katıldım	49	82	25	71	33	82
Katılmadım	11	18	10	29	7	18
<i>Toplam</i>	60	100	35	100	40	100

Aile Başkanlarının Tarım İşletmelerde Karşılaştıkları En Önemli Sorunlar

Tablo 19'da aile başkanlarının, tarım işletmelerinde karşılaştıkları en önemli sorunun pazarlama ve sulama olduğu görülmektedir. Pazarlama olarak belirtenlerin oranı Elmalı'da % 56, Ovacıkta % 88 ve Eynelli'de % 38'dir. Aile başkanlarının Elmalı'da % 33'ü ve Eynelli'de % 47'si işletmelerde en önemli sorun olarak, sulama sorununun olduğunu belirtmişlerdir. Eynelli'de ankete katılanların % 10'u en büyük sorun olarak yeterli gübre kullanamamak olarak belirtmiştir.

Tablo 19: Aile Başkanlarına Göre Tarım İşletmelerinin En Önemli Sorunları

Sorunun Türü	Elmalı		Ovacık		Eynelli	
	F	%	F	%	F	%
Pazarlama	33	56	31	88	15	38
Sulama	20	33	--	--	19	47
Enerji	3	5	2	6	--	--
Gübre	2	3	2	6	4	10
Diğer	2	3	--	--	2	5
Toplam	60	100	35	100	40	100

Köylerde Tarım Kredisinin Kullanımı

Bugün aile başkanları gereksinim duydukları krediyi üç şekilde sağlayabilmektedirler: 1.Çiftçilerin kendi tasarrufları. 2.Teşkilatsız kredi piyasası. 3. Teşkilatlı kredi piyasası. Ancak kredi için en önemlisi teşkilatlı kredi piyasası olmasına karşın, çoğu yerde tapu sorunu nedeni ile gerektiği gibi işlememektedir.

Tablo 20'de görüldüğü gibi, aile başkanlarının Elmalı'da % 60'ı, Ovacık'ta % 66'sı ve Eynelli'de % 20'si kredi kullandıklarını belirtmişlerdir. Eynelli'de çiftçilerin % 80'i, Elmalı'da % 40'ı ve Ovacıkta % 34'ü hiç kredi kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Aile başkanlarına krediyi nereden aldıkları sorulduğunda, genel olarak Ziraat Bankası kredilerini kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 20: Tarım Kredisini Kullanan Çiftçilerin Oranı

Kredi Kullanma	Elmalı		Ovacık		Eynelli	
	F	%	F	%	F	%
Evet	36	60	23	66	8	20
Hayır	24	40	12	34	32	80
Toplam	60	100	35	100	40	100

Aile Başkanlarının Tarımsal Örgütlerle İlişkisi

Tablo 21'de görüldüğü gibi, köylülerin pek çok sorununu çözmede yardımcı olacak kooperatif gibi örgütlerden herhangi birine üye olup olmadıkları sorulmuş ve en fazla üye % 53'le Elmalı'da çıkmıştır. Bu oran, Ovacık'ta % 49 ve Eynelli'de % 10 olarak belirtilmiştir. Köylülerin genelde üye oldukları tarımsal kuruluş "Tarım Kredi Kooperatifleri" olup, bunun dışında yerel sorunları çözmek için herhangi bir örgütlenmeye gitmedikleri görülmüştür.

Tablo 21: Köylerde Tarımsal Kuruluşlara Üye Aile Başkanları

Üyelik Durumu	Elmalı		Ovacık		Eynelli	
	F	%	F	%	F	%
Üyeyim	32	53	17	49	4	10
Üye Değilim	28	47	18	51	36	90
<i>Toplam</i>	60	100	35	100	40	100

Aile Başkanlarının Sosyal Güvenlik Kuruluşlarına Üyelik Durumu

Tablo 22'den de anlaşılacağı üzere, ankete katılan aile başkanlarının Elmalı'da % 59'u, Ovacıkta % 63'ü ve Eynelli'de % 77'si hiç bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı değildir. Sosyal güvenliği olan aile başkanlarının büyük çoğunluğu Bağ-Kur'a bağlı olup bunların oranı Elmalı'da %23, Ovacık'ta % 14 ve Eynelli'de % 20'dir. SSK'ya bağlı olan aile başkanlarının oranı Elmalı'da %10, Ovacık'ta % 14 ve Eynelli'de % 3 oranındadır. Ovacıkta aile başkanlarının % 2'sinin özel bir sigorta kuruluşuna bağlı olması dikkat çekicidir.

Tablo 22: Köylerde Sosyal Güvenliği Olanların ve Olmayanların Oranı

	Elmalı		Ovacık		Eynelli	
	F	%	F	%	F	%
Değilim	35	59	22	63	31	77
Bağ-Kur	14	23	5	14	8	20
SSK	6	10	5	14	1	3
Emekli Sandığı	3	5	2	6	--	--
Özel Sigorta	--	-	1	3	--	--
Cevap vermeyen	2	3	--	--	--	--
<i>Toplam</i>	60	100	35	100	40	100

Tarım İşletmelerinde İşgücü Gereksiniminin Karşlanması

Tablo 23'te görüldüğü gibi, aile başkanları gereksinim duydukları işgücünü, daha çok ücretli işçi çalıştırarak karşılamaktadır. En çok işçi çalıştıran köy, % 65'le Ovacık'tır. Diğer köylerde ise, Elmalı'da % 49, Eynelli'de % 57'dir. Aile bireylerinden yararlanma, köylerin hepsinde de % 25-30 arasındadır. Karşılıklı yardımlaşmanın en fazla görüldüğü köy ise, % 28 ile Elmalı'dır. Bu oran Eynelli'de % 18 ve Ovacık'ta ise, % 5'te kalmaktadır. Pazar ekonomisine en çok açılmış durumda olan Ovacık'ta karşılıklı yardımlaşmanın yerini, ücretli işçi almıştır.

Tablo 23: Tarım İşletmelerinde İşgücünün Karşılanması

	Elmalı		Ovacık		Eynelli	
	F	%	F	%	F	%
Ücretli	29	49	23	65	23	57
Aile bireylerinden	14	23	10	29	10	25
Karşılıklı yardımlaşma	17	28	2	6	7	18
<i>Toplam</i>	60	100	35	100	40	100

Sonuç

Anketin sonuçları, yukarıda yer alan üç köyün değişik sorunlarının olduğunu göstermektedir. Ancak bütün köyler için ortak sorun, kazançların yetersiz olmasıdır. Diğer en önemli sorun, yıllık ortalama sabit bir gelirlerinin belirsiz olmamasıdır. Gelir sorununun, Elmalı'da ve Eynelli'de aile başkanlarının ettikleri toprakların, çiftçilik yapılamayacak kadar küçük olmasından da kaynaklandığı görülmektedir. Genel olarak bir çiftçi için 50 dekarın az toprak yetersiz kabul edilmektedir. Köylünün yarısından fazlası 30 dekarın altında ekim yapmakta olup, bu arazilerin büyük bir bölümü susuzdur. Yakın bir gelecekte çiftçilerin bir kısmının başka sektörlere kayması kaçınılmazdır.

Üç köy arasında, il merkezine en yakın ve bir ova köyü olan Ovacık, gerek gübre kullanımında, gerekse suni yem kullanımında diğer köylerden daha ileri bir durumdadır. Ancak suni gübre fiyatlarının yüksek olması nedeni ile köylüler yeterli gübre kullanamadıklarını belirtmişlerdir. Bu durum, tarımsal girdilerin devlet tarafından desteklenmedikçe kullanım miktarının son derece sınırlı kalabileceğini göstermektedir. Bunun sonucunda, ekilebilir arazilerden elde edilecek verim düşük olmaktadır.

Köylüler, patates, fasulye gibi ürünleri sulamak için artezyen kuyular kullandıklarını; ancak buna karşın yine de yeraltı sularının yeterli gelmediğini belirtmişlerdir. Patates üretiminin yoğun olarak yapıldığı Ovacık'ta bütün köylüler, ürünlerini satmakta zorluklarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir.

Köylüler içinde tarımsal örgütlere üye köylü sayısı, en fazla % 51 oranındadır. Köylülerin genelde üye oldukları tarımsal kuruluş da "Tarım Kredi Kooperatifleri" olup bunun dışında yerel sorunlarını çözmek için herhangi bir örgütlenmeye gitmedikleri görülmektedir.

Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna üye olmayan aile başkanlarının, en çok olduğu köy, ile en uzak olan Eynelli'dir. İl merkezine yaklaştıkça sosyal güvenliği olan ailelerin oranlarının arttığı görülmektedir. Diğer verilerde de olduğu gibi Ovacık hem ova köyü olması hem de il merkezine yakın olması bakımından diğer iki köyden farklılaşmaktadır.

Üç köyün ortak sorunları yanında, her birinin kendine özgü sorunları da bulunmaktadır. Köylüler, ortak sorunlara yönelik faaliyetlere işgücü ve maddi destek vererek, pek çok sorunu çözebilirler. Ancak köylülerin bütün sorunlarını kendi başlarına çözmesi de olanaksızdır. Bu nedenle köylülerin, hem kendi aralarında hem de devletle işbirliği yapmaları zorunludur.

KAYNAKLAR

- Akdemir, Şinasi ve Vuruş, Handan. **Niğde Ekonomisinin Gelişmesinde Tarımın Yeri ve Önemi**. Seminer. İAV Y. 1998 Niğde.
- DİE. **1990 Genel Nüfus Sayımı**. Ankara.
- DİE. **1997 Genel Nüfus Tespiti**. Ankara.
- DİE. **1997 "Genel Nüfus Tespiti" Haber Bülteni**. 19.8.1998. Ankara
- -----, **İstatistik Yılığ**. 1995.
- -----, **Nüfus İstatistikleri**. 1995.
- Dinçer, Bülent; Özasan, Metin; Satılmış, Erdoğan. **İllerin Sosyo-Ekonomik gelişmişlik Sıralaması**. DPT Y. 1996 Ankara.
- Niğde İl Sağlık Müdürlüğü. **1999 İstatistikleri**.
- Niğde Tarım İl Müdürlüğü. **1999 Yılı Çalışma Raporu**. Niğde.
- Niğde Valiliği. **İl Evvanter Defteri**. 1994.
- Sağlık Bakanlığı. **1995 Sağlık İstatistikleri**, Sağlık Bakanlığı. 1996. Ankara.